

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық Қазақ-Түрік университеті
Шымкент медициналық институты
Дипломнан кейінгі білім беру факультеті

ИӨЖ

**Гестоз. Жүктілер құсуы.
Диагностикасы, емдеу
қағидалары.**

Қабылдаған : Мұздыбаева Г
Орындаған: Аубакир Ж
Тобы: ЖТД – 729

Гестоз – жүктіліктің ең жиі кездесетін асқынуларының бірі.

Гестоз немесе токсикоз деп – тек жүктілік кезінде пайда болатын патологиялық құбылыстар мен аурулар тобын айтады.

- Гестозда барлық жүйелермен, мүшелер, әсіресе жүрек-қан тамырлар, жүйке, бүйрек, бауыр, плацента, зат алмасу жүйелері патологиялық өзгерістерге ұшырайды.
- Бұл патологиялық өзгерістерден әйел тек босанғаннан кейін, немесе түсік тастағаннан кейін ғана айығады.

Гестоз екі үлкен жікке бөлінеді:

I. ерте гестоздар жүктіліктің I-ші жартысында (1-3 ай аралығында) пайда болады

Және сирек кездесетін түрлері: жүктілік дерматозы, сары ауру, остеомаляция, бауырдың жедел сарғайып солуы

II. кеш гестоздар – жүктіліктің екінші жартысында дамиды (20 аптадан кейін)

**Ерте гестоздар:
құсу, сілекей
ағу**

**Кеш гестоздар:
преэклампсия,
эклампсия**

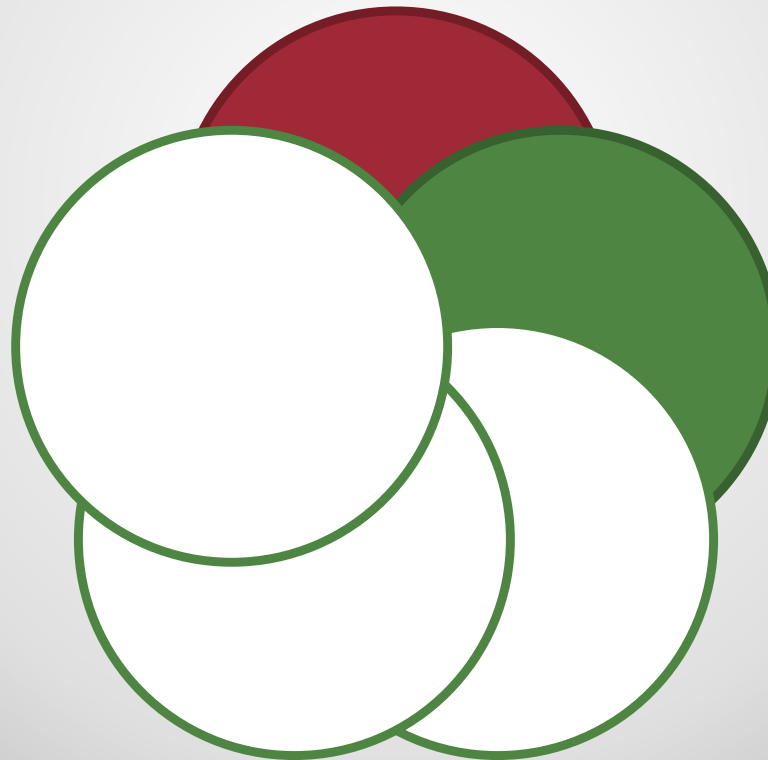
**Жүктіліктің екінші
жартысындағы
гестоздың жиілігі
7-16 % аралығында,
шет ел авторларының
зерттеулері бойынша
23 %-ке дейін.**

Ерте гестоздар. Клиникасы, емдеу жолдары

- Ерте гестоздар жүктіліктің тұңғыш айларында пайда болады.
- ***Жүкті әйелдің құсуы.*** Ерте гестоздар арасында ең жиі кездесетін науқас, әдетте әйелдердің 80-85% жүктіліктің алғашқы айларында таңертең жүректері айнып, андасанда құсады, бірақ жалпы күй-жағдайлары өзгермейді, бұл құбылыс гестозға жатпайды, тек жүктіліктің бір белгісі болып есептеледі.

Ал гестоз кезінде әйел тек таңертең ғана емес, тәулігіне бірнеше рет жүрегі айнып, лоқсып, құсып, тәбеті төмендеп, жалпы күй-жағдайы нашарлайды.

ауыр түрі

Науқастың даму дәрежесіне қарай оның үш түрін ажыратады:

орташа

жеңіл

- ***Жеңіл түрінде*** құсық күніне 3-4 рет ғана болады, көбіне тамақ ішкеннен кейін, тамақ ішу қабілеті сақталады, кейде ащы-тұщы тағамдарды сүйсініп жейді, жалпы жағдайы өзгермейді.
- Жеңіл түрінде жүйке жүйесі тек функционалдық өзгерістерге ұшырайды.

- ***Орташа түрінде*** әйелдің құсуы жиілене бастайды, тәулігіне 10-нан да астам болады, жүрегі айнып, тамақ ішуі нашарлайды, ал ішсе жедел құсып тастайды, әлсіреп жүдей бастайды. Сонымен бірге жүйке жүйесінде вегетативтік бұзылыстар байқалады. Зат алмасуында, көміртегінің алмасуында өзгеріс болып, кетоацидоз пайда болады.

- Дене қызуы көтеріледі, жүрек пен тамыр соғуы жиілейді. Тілі құрғайды, тәуліктік зәр мөлшері төмендейді. Қан құрамында гемоглобин, қызыл түйіршіктер азаяды. Уақытында емделмесе, келесі ең ауыр түріне көшеді.

- **Құсықтың ауыр түрін** тоқтаусыз құсық деп атайды. Бұл науқастың ең ауыр түрі – негізгі жүйелермен мүшелердің қызметі бұзылады, құсықтың саны 20-дан да асады, жүрегі айнаиды, бұған сілекей ағу қосылады. Ішкен тағаммен бірге сұйық затты да құсып тастайды, организм сусызданып, әлсізденіп, жүдейді.

- **Кейде салмағы 8-10 кг-ға дейін кемиді. Организмде зат алмасуының ақырына дейін тотықтырылмаған қалдықтары көбейіп, қанның мочевинасы, қалдық азот және креатининнің мөлшері молаяды, зәрде ацетон пайда болады, дене қызуы көтеріледі, тамыр соғысы жиілейді, (100-120-ға дейін жетеді).**

- **Дем алғанда аузынан ацетонның иісі келіп тұрады. Бүйрек, бауырда дистрофиялық өзгерістер пайда болады, кейде әйелдің терісі сарғайып кетеді. Сонымен организм қатты уланып, әйел есінен танып – кома болуы мүмкін. Ауруды анықтау жолдары жоғарыдағы белгілерге байланысты.**

Емдеу жолдары

- Құсу науқасының орташа, ауыр түрлерімен ауырған әйелдер, тек емханада емделулері қажет. Ем жан-жақты, комплексті болуы керек.
- ▣ Жүйке жүйесінің жұмысын қалыпқа келтіру: ол үшін бром, кофеин дәрілерін, электроанальгезия, электросон, психотерапияны пайдаланады.
- ▣ Құсықты басу үшін аминазин, спленин, дроперидол дәрілерін қолданады.
- ▣ Организмнің улануына қарсы қажетті мөлшерде сұйық заттар құйылады.

Сілекей ағу

- Бұл науқас жеке немесе құсумен бірге кездеседі. Кейбір әйелден тәулігіне бір литрден де көп сілекей ағады. Аузы, ерні кеберсіп тілінеді, тәбеті төмендейді, әйел қатты жүдейді.
- Емі - құсу науқасында қолданатын комплексті емдерді кеңінен қолданады.